

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2000 vp

Hallituksen esitys laeiksi yksityisistä teistä annetun lain ja yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä lokakuuta 2000 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi yksityisistä teistä annetun lain ja yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta (HE 166/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- rakennusneuvos Juhani Tervala ja hallitusneuvos Kaisa-Leena Välipirtti, liikenne- ja viestintäministeriö

- lainsäädäntöneuvos Marja Ekroos, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Hannele Savioja, sisäasiainministeriö
- pienkunta-asiain päällikkö Markku Fagerlund, Suomen Kuntaliitto
- ylijohtaja Pauli Karvinen ja maanmittausinsinööri Tapio Tiensuu, Maanmittauslaitos
- ylitarkastaja Seppo Kaasinen, Tielaitos
- toimitusjohtaja Jaakko Rahja, Suomen Tieyhdistys
- asiamies Harri Rumpunen, Metsäteollisuus ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yksityisistä teistä annettua lakia ja yleisistä teistä annettua lakia.

Yksityisistä teistä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka perusteella tieosakkailta voitaisiin periä tiekunnan hallintokuluja varten perusmaksu. Tien tilapäisestä lisääntyneestä käytöstä voitaisiin periä käyttömaksu.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi alueellista tietöimitusta koskeva säännös. Alueellisessa tietöimituksessa kaikki tietyllä laajemmalla alueella olevat yksityiset tieyhteydet käsiteltäisiin ja järjestettäisiin yhtenä kokonaisuutena.

Tielautakuntaa koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi yleisistä teistä annetusta laista yksityisistä teistä annettuun lakiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan niiden hyväksymistä seuraavan vuoden alusta lukien.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja pienin tarkistuksin.

Ehdotetut muutokset yksityisistä teistä annettuun lakiin perustuvat käytännössä ilmenneisiin ongelmiin ja ovat tarpeen epäselviksi jääneiden pykälien täsmentämiseksi. Lakiehdotus sisältää myös muuten tarpeellisia uudistuksia. Esimerkiksi alueellisen tietoimituksen avulla voidaan alueen epäselvät ja ristiriitaiset tieoikeudet saada kerralla järjestetyiksi. Lisäksi ehdotetaan tiekunnan perimiä maksuja koskevien säännösten muuttamista joustavammiksi siten, että yhtäältä tiekunnan hallinnolliset kulut on mahdollista periä erillisen perusmaksun muodossa ja toisaalta siten, että tilapäisestä tien lisääntyneestä käytöstä voidaan määrätä käyttömaksu. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 98 a §:ää tarkistettavaksi siten, että "alueellinen hallintotuomioistuin" muutetaan "hallinto-oikeudeksi".

Tielautakuntaa koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi yleisistä teistä annetusta laista yksityisistä teistä annettuun lakiin. Valiokunta korostaa, että säännös ei velvoita kuntia perustamaan erillistä tielautakuntaa, vaan tielautakunnalle laissa säädetyt tehtävät voi hoitaa myös kunnan määräämä muu monijäseninen toimielin, ei kuitenkaan kunnanhallitus.

Lakiehdotukseen ei liity ehdotuksia yksityisten teiden valtionavun muuttamiseksi. Valtionavun määrä on tänä vuonna 41 miljoonaa markkaa ja vuoden 2001 talousarvioesityksessä tähän tarkoitukseen on ehdotettu 43 miljoonaa markkaa. Määräraha riittää ainoastaan perusparan-

nuskohteiden tukemiseen. Teiden kunnossapidon avustamiseen määräraha ei riitä. Liikennevaliokunta on Tiehallintoa ja Tieliikelaitosta koskevista lakiehdotuksista antamassaan mietinnössä (LiVM 2/2000 vp) korostanut alemmanasteisen tieverkon kunnossapitoa. Metsäteollisuuden uusi toimintamalli "metsästä suoraan prosessilinjalle" on entisestään lisännyt näiden teiden kunnossapidon merkitystä. Valiokunta piti mietinnössään tärkeänä, että "hallitus laatii vuoden 2000 loppuun mennessä tienpidon rahoitus suunnitelman, jolla taataan muuttoliikkeen aiheuttamien kehittämistarpeiden ohella alemmanasteisen tieverkon pitäminen siinä kunnossa, että elinkeinojen vaatimat kuljetukset voidaan asiallisesti ja turvallisesti suorittaa kautta maan vuoden jokaisena päivänä ja että tässä suunnitelmassa otetaan huomioon myös yksityisteiden valtionavun samaa tarkoitusta palveleva taso."

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman, jossa hallituksen edellytetään osaltaan huolehtivan siitä, että yksityisteiden valtionapua nostetaan mahdollisimman pian vähintään 100 miljoonaan markkaan vuodessa (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 98 a § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

98 a §

Tiekunta voi hakea muutosta tiepiirin päätökseen, joka koskee valtionavustuksen tai sen osan takaisinperimistä, siltä (*poist.*) *hallinto-oikeudelta*, jonka tuomiopiirissä tie tai suurin osa sii-

tä sijaitsee, siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muihin valtionavustusta koskeviin tiepiirin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii osaltaan siitä, että yksityisteiden

valtionapu nostetaan mahdollisimman pian vähintään 100 miljoonaan markkaan vuodessa.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Erkki Pulliainen /vihr
vpj. Annika Lapintie /vas
jäs. Klaus Bremer /r
Erkki Kanerva /sd
Saara Karhu /sd
Eero Lämsä /kesk
Kari Myllyniemi /kesk

Tero Mölsä /kesk
Ismo Seivästö /skl
Timo Seppälä /kok
Lasse Virén /kok
Raimo Vistbacka /ps
Matti Vähänäkki /sd
Harry Wallin /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.